

DUÁLNÍ SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ V ČECHÁCH?

RNDr. Zdeněk Somr
Viceprezident HKČR

Ústupky, 28. listopadu 2014

EVROPSKÝ KONTEXT

SITUACE

- Svět se za posledních 20 let změnil: je globální a požadavky na kompetence se všeobecně zvyšují / rozšiřují
- Pracovní trh - stále rychlejší vývoj a změna

NEZAMĚSTNANOST MLADÝCH (15-25)

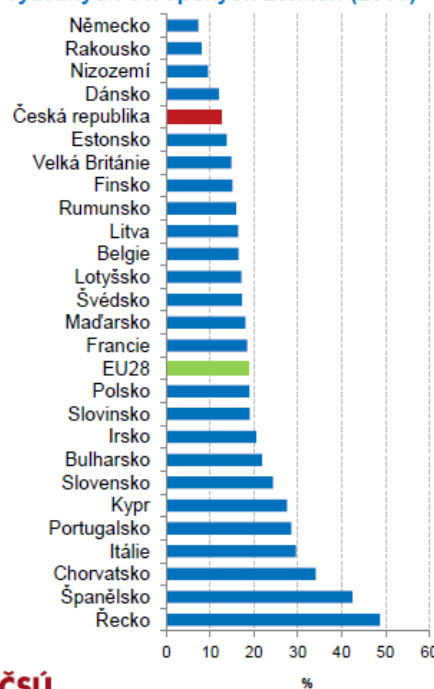
- EU - 25% / USA 15%

FIRMY – hledají kvalifikované pracovníky

- 27% (EU) déle než roční neúspěšný nábor
- 30% (EU) již hlásí přímé problémy

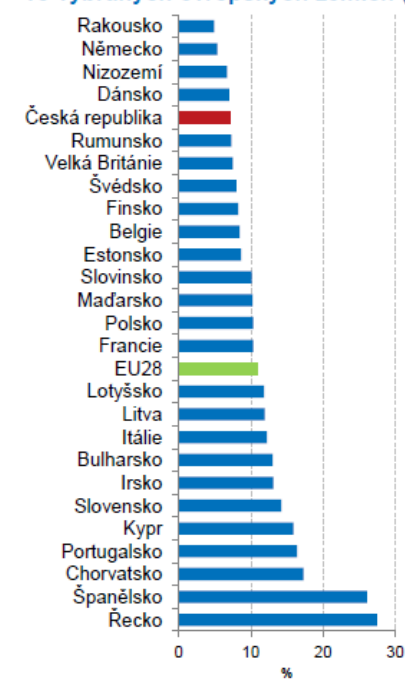
s plněním zakázek díky nedostatku odborníků

Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–29 let ve vybraných evropských zemích (2013)

— ČSÚ

Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15+ ve vybraných evropských zemích (2013)

Zdroj: LFS-Eurostat

Stále rotující úloha KVALIFIKACE a PRAXE v rámci odborné přípravy, umožňující modulární vzdělání a rychlý posun v požadovaných kompetencích a dovednostech

PRINCIPY DUÁLNÍHO SYSTÉMU VZDĚLÁVNÍ

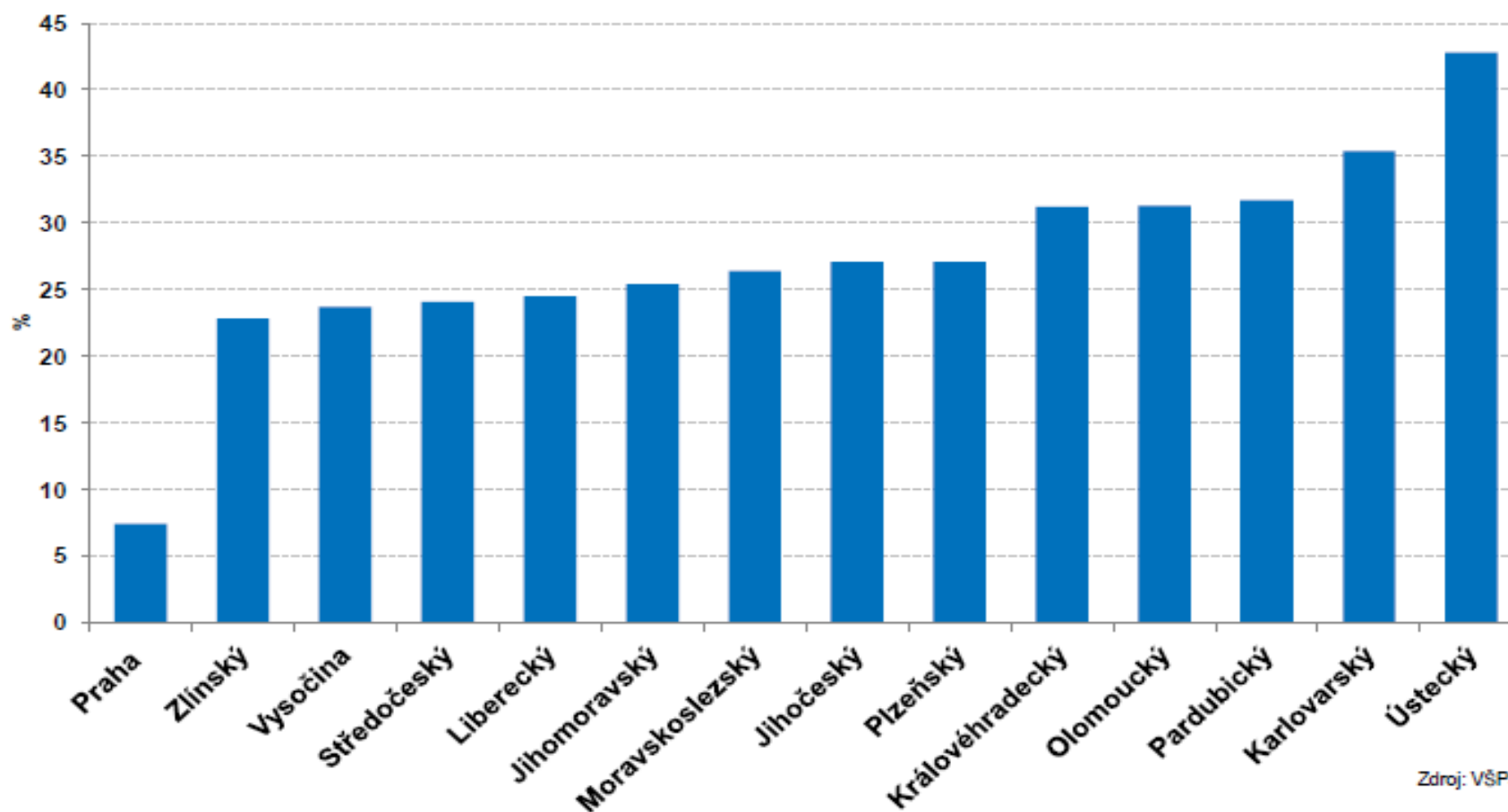
 Německo	 Rakousko
• Primárně vzešel z iniciativy zástupců výrobních firem. • Dnes zapojena každá třetí firma z oblasti průmyslu, obchodu, ale i ze zdravotnictví nebo zemědělství. • Školy v praxi - do škol nastupuje cca 60 % mladých lidí, vybírají ze cca 340 oborových specializací. • Každý týden 3-4 dny převážně v provozu. Na zbývající dny firma studenty uvolňuje do školy na teoretickou přípravu. • Náklady na přípravu ve školách nese stát, veškeré náklady na odbornou přípravu jsou pro firmy daňově uznatelnými výdaji. • Žáci dostávají za svou práci mzdu 200 - 1000 EUR v závislosti na regionu a oboru (nejvíce si vydělají lodníci či zedníci). • Ubytování učňům firmy většinou poskytují zdarma, nárok mají studenti i na placenou dovolenou v období prázdnin.	• Celkem 1 400 firem má oprávnění k výuce učňů, jejich způsobilost a obsah výuky kontroluje a schvaluje tzv. učňovský úřad. • Náklady na výuku nese stát, firmy vyplácejí odměnu za provedenou práci, jejich výše je stanovena kolektivní smlouvou (v posledním roce až 80 % hrubé mzdy obvyklé na daném místě). • Zaměstnavatel si může za jednoho studenta navíc odečíst od daní 1000 EUR, plus příspěvek 500 EUR z fondu, do kterého povinně přispívají firmy nezapojené do výchovy učňů.

PRAXE
80 %

TEORIE
20%

Pravděpodobnost nezaměstnanosti po ukončení studia podle krajů ČR (průměr let 2009–2013)

Zdroj: VŠPS

Základní prvky Kvalifikačního modelu vzdělávání

Co je Kvalifikační model vzdělávání

Kvalifikační model vzdělávání je koncept, který přináší vyšší propojení vzdělávání a zaměstnatelnosti pomocí vytvoření takových podmínek, kdy získání, udržování a obnovování konkrétní kvalifikace bude přirozenou a nedílnou součástí studijního a profesního života

Propad úrovně i počtu absolventů počátečního vzdělávání v technických oborech

PŘÍČINY:

- chybějící vazba praktické výuky na konkrétní firmy;
- nedostatečná vybavenost škol pro praktickou výuku
- nedostatečná motivace ke studiu počátečního vzdělávání v technických, resp. průmyslových oborech a to jak žáků ZŠ, tak jejich rodičů;

HROZBY:

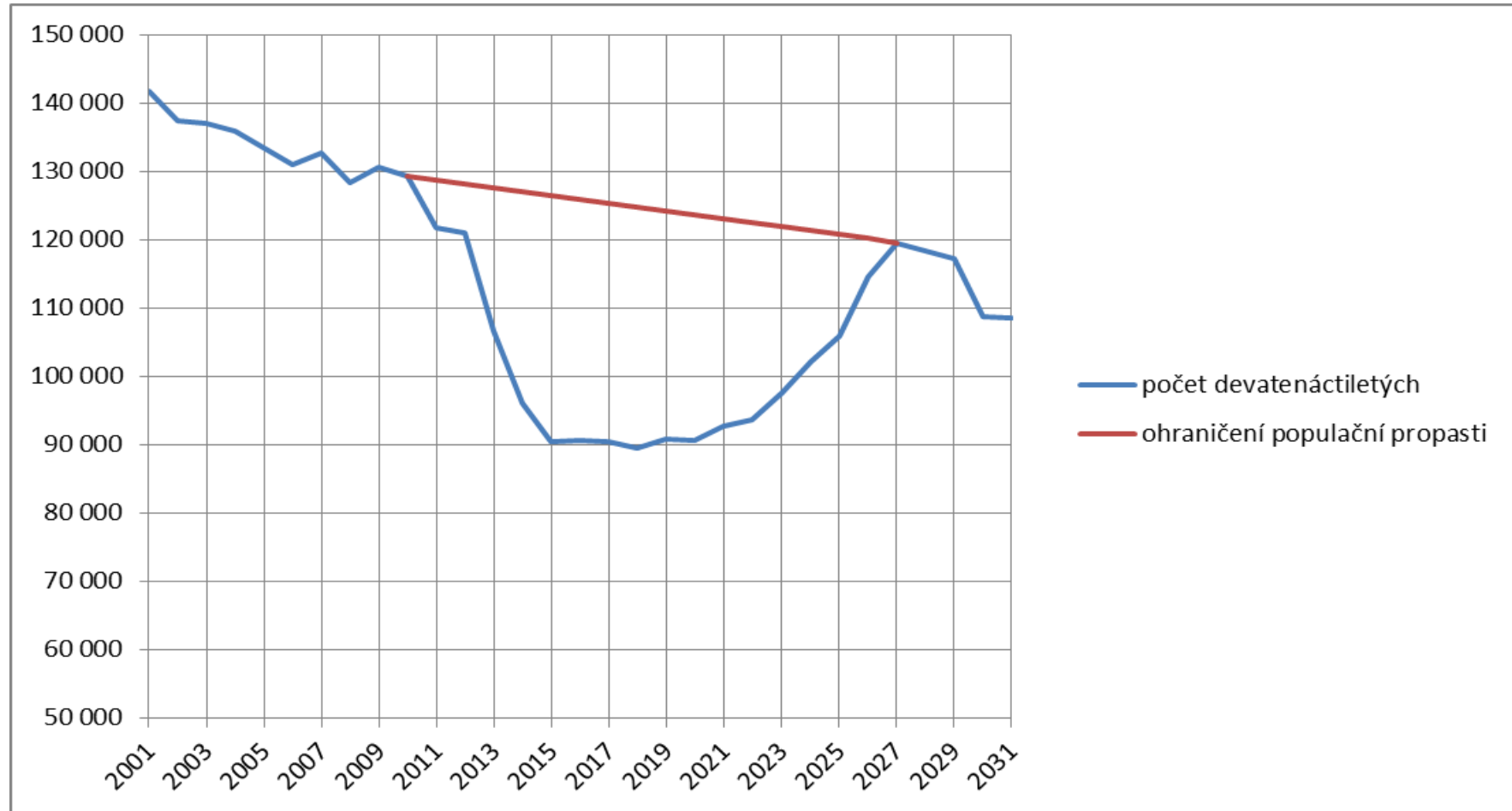
- odchod silné generace technicky vzdělané pracovní síly do důchodu
- nedostatek kvalifikované pracovní síly pro realizaci nových zakázek a nových investic

Populační propast

400.000 chybějících lidí během sedmnácti let

Průmysl, ale i další sektory budou trpět nedostatkem kvalifikovaných lidí. Co s tím?

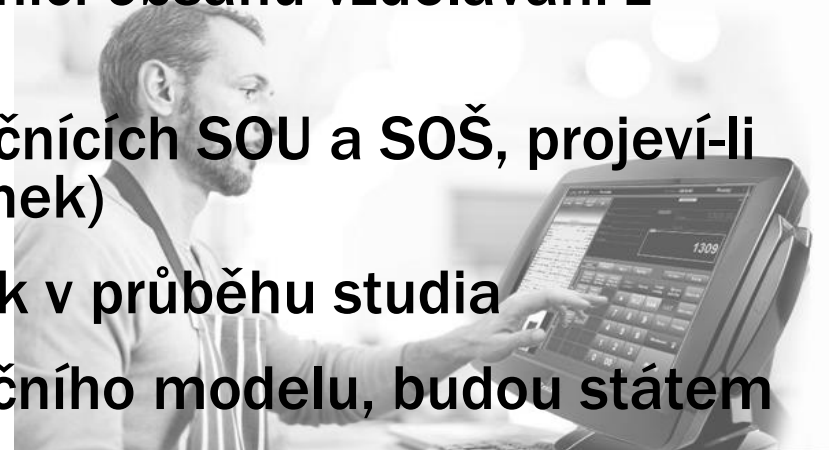
1. Predikovat kvalifikační potřeby na trhu práce, jako základ pro změny v soustavě oborů vzdělávání
2. Usilovat o zvýšení zájmu o potřebné obory SŠ - spolupráce škol, firem, rodičů a žáků ZŠ
3. Přenést praxi (výcvik) ve 2.a 3. ročníku SŠ do firem, více využívat stipendia, nebo platby za produktivní práci, zajistit dopravní obslužnost (kraje)
4. Využívat systém celoživotního dalšího vzdělávání založený na Národní soustavě kvalifikací

Předpokládaná role zaměstnavatelů v Kvalifikačním modelu vzdělávání

- budou mít podíl na schvalování soustavy oborů vzdělání
- budou se podílet na rozhodování o tom, jaké obory vzdělání a v jakých počtech budou otevírány v daném školním roce
- budou určovat obsah praxe (výcviku) žáků v rámci rámcových vzdělávacích programů a školních vzdělávacích programů středních odborných učilišť a středních odborných škol
- budou nezastupitelně spolupracovat na definici obsahu vzdělávání z hlediska teorie odborných předmětů
- bude jim svěřena praxe (výcvik) ve 2. a 3. ročnících SOU a SOŠ, projeví-li o ni zájem (při splnění organizačních podmínek)
- budou se účastnit všech praktických zkoušek v průběhu studia
- ti zaměstnavatelé, kteří vstoupí do kvalifikačního modelu, budou státem podpořeni (např. daňově)

Předpokládané změny v počátečním vzdělávání v rámci Kvalifikačního modelu vzdělávání

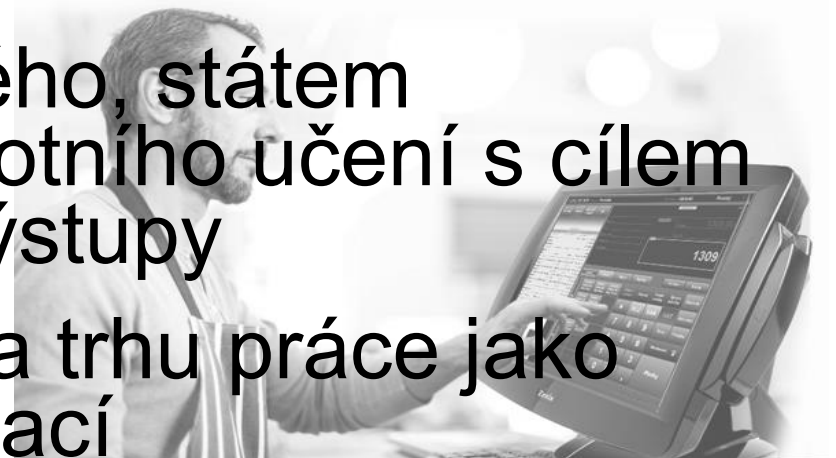

- **předškolní vzdělávání:**
 - manuální zručnost – stavebnice rozvíjející hrubou motoriku, radost z vlastní tvorby
- **první stupeň základních škol:**
 - polytechnická výchova - stavebnice rozvíjející hrubou, později jemnou motoriku, schopnost vytvořit produkt fungující v reálném světě, uspokojení z výsledku
- **druhý stupeň základních škol:**
 - polytechnická výchova - stavebnice rozvíjející jemnou motoriku – řešení typu vytvoření návrhu - realizace, dny praxe – celodenní pravidelné návštěvy SOŠ, VOŠ – poznání základů techniky, základy práce v „mezigeneračním prostředí“ (žák – student – učitel)
 - kariérové poradenství – osamostatnění, větší časová dotace, povinné exkurze u zaměstnavatelů, propojení s odborníky z praxe
 - cílené seznamování rodičů a dětí s prostředím firem
- **SOU a SOŠ:**
 - odborný výcvik ve 2. a 3. ročnících SOU ve firmách a nadfiremních střediscích
 - stipendia
 - praxe v SOŠ ve firmách, projeví-li o ni firmy zájem (při splnění organizačních podmínek)

Předpokládané změny v dalším vzdělávání v rámci Kvalifikačního modelu vzdělávání

- koncepční propojování počátečního a dalšího vzdělávání
- pomoc školám – možnost poskytování dalšího vzdělávání při nedostatku žáků a stárnutí populace ČR, podpora proti zavírání oborů
- vytvoření jednotného, přehledného, státem garantovaného systému celoživotního učení s cílem harmonizovat, standardizovat výstupy
- predikce kvalifikačních potřeb na trhu práce jako základ vývoje v oblasti rekvalifikací

Děkuji za Vaši pozornost

